

FORCES EMFRONTADES EN LA GUERRA DEL FRANCÈS (1808-1814)

Amb la intenció de presentar les forces que s'enfrontaren en territori català, primer barem estudiar els miquelets, ara continuarem amb una part dels "invasors", més endavant ho farem amb l'exèrcit espanyol, el britànic, el francès, els sometents, els guerrillers (o el seu mite), els catalans "afrancesats",...; amb la finalitat de tenir tota la informació, o la màxima possible, per mantenir la idea d'una lluita popular contra Napoleó.

2.- L'EXÈRCIT IMPERIAL A CATALUNYA

En la Guerra del Francès o de la Insurrecció de Catalunya, normalment parlem que la lluita "patriòtica" fou contra l'exèrcit francès. Però si volem ser rigorosos tindriem que utilitzar el terme "imperial", que reflectiria amb més precisió la procedència de moltes unitats militars d'altres nacions europees.

Aquest petit estudi vol remarcar aquest fet.

Deixant aparcat a l'exèrcit pròpiament dit francès, detallarem les diverses unitats d'altres procedències que foren presents a Catalunya durant aquell període bèl·lic, deixant clar que la direcció general fou duta a terme per cap francesos.

Des del primer moment de la presència de tropes imperials en el Principat trobem unitats no franceses.

En el **COS D'OBSERVACIÓ DELS PIRINEUS ORIENTALS**, del general Philippe Guillaume **Duhesme**, que entrà a Catalunya entre el 9 de febrer i el 1 d'abril de 1808, format per dues divisions d'infanteria i una de cavalleria, hi trobem:

La divisió d'infanteria "Italiana" del general Giuseppe **Lechi**, composta per:

Del regne de **Nàpols**:

1r. reg. d'infanteria de línia napolità (2 bons) Coronel Pegot

Reg. de Vèlits (cadets) a peu de la Guardia (1bon.)

Del regne d'**Itàlia del Nord**:

2n. reg. d'infanteria de línia italià (2bons) coronel Foresti

4r. reg. d'infanteria de línia italià (2bons)

5è. reg. d'infanteria de línia italià (2bons)

En la divisió de cavalleria, formant la brigada **Schwartz**

1r. reg. de Caçadors a cavall **napolitans** (Zénardi) (388 homes + 390 cavalls)

2n. reg. de Caçadors a cavall **italians** "Principe Reale" (504 homes + 448 cavalls)

I en l'artilleria de companya:

11ª cia. d'artilleria **italiana** (85 homes)

Tren d'artilleria **italiana** (70 homes + 104 cavalls)

Així en el Cos de Duhesme hi trobem que aproximadament el 50 % són tropes no franceses.

En la improvisada divisió **Reille**, que entrà a Catalunya el 5 de juliol de 1808, enviada per Napoleó com ha reforç del Cos de Duhesme, donada la seva precària situació, hi trobem formant part d'aquesta divisió:

De **Suïssa**:

El batalló de Valais. d'infanteria de línia.

El 2n. regiment d'infanteria de línia.

De la **Toscana**

Un batalló d'infanteria de línia.

Dos esquadrons de dragons.

Del regne d'**Itàlia del Nord**:

Dos batallons d'infanteria de línia

En el **SETÈ COS D'EXÈRCIT**, del general **Laurent-Gouvion Saint-Cyr**, que entrà a Catalunya el 5 de novembre de 1808, format per 3 divisions d'infanteria i una de cavalleria, hi trobem:

Del regne d'**Itàlia del Nord**:

Divisió italiana d'infanteria **Pino** (general Domenico Pino)

Brigada **Mazuchelli**

1r. reg. d'infanteria lleugera italiana (2 bons)

2n. reg. d'infanteria lleugera italiana (2 bons)

Brigada **Fontane**

4r. reg. d'infanteria de línia italià (2 bons)

5è. reg. d'infanteria de línia italià (2 bons)

6è. reg. d'infanteria de línia italià (2 bons)

En la divisió de cavalleria, la brigada italiana formada per:

1r. Reg. Caçadors a cavall " Real Italiano"

Reg. dragons Napoleó "Dragoni Napoléone"

En la divisió francesa d'infanteria **Chabot**

Del regne de **Nàpols**:

2n. reg. d'infanteria de línia napolità (2 bons)

El juny de 1809 el 7è. Cos d'Exèrcit fou reforçat per:

La 2ª Divisió de **Wesfalia** (general **Morrió**)

1ª brigada

2n. regiment infanteria de línia (2 bons)

4r. regiment infanteria de línia (2 bons)

2ª brigada

3r. regiment infanteria de línia (2 bons)

1er. d'infanteria lleugera (1 bon)

La brigada d'infanteria de **Berg** (general Amey)

1r. reg. d'infanteria de línia de Berg, coronel Muff

2n. reg. d'infanteria de línia de Berg

Un batalló de la **Confederació del Rin**¹. (Batalló del Príncep), major von Bruckenburg (Detallem la procedència de cada companyia per entendre la varietat de Principats- Estats que formaven la Confederació)

¹ *Confederació dels principats alemanys del marge dret del Rin i del sud d'Alemanya de la qual Napoleó fou nomenat Protector, creada el 6 d'agost de 1806 a la dissolució del Sacre Imperi Romanogermanic.*

- 1ª cia. Schwarzburg- Sonderhausen (100 homes)
- 2ª cia. Schwarzburg-Rudolstadt (120)
- 3ª cia. Lippe-Detmold (150)
- 4ª cia. Lippe-Buckeburg (150)
- 5ª cia. Reuss (150)
- 6ª cia. Waldeck (134)

El 12 de març de 1810, s'incorporà a l'**Exèrcit de Catalunya**² (Armée de Catalogne) la **divisió Rouyer** o Divisió dels Prínceps de la Confederació del Rin, formada per:

1r. regiment de **Nassau**

4r. regiment dels ducs de **Saxe**

1er. batalló: amb una cia. de granaders(120) i 4 cias. de mosqueters (480) de Saxe-Gotha i una cia. de voltiguers de Saxe-Coburg (200)

2n. batalló: amb una cia. de granaders (120) i 2 cias. de mosqueters (240) de Saxe-Gotha, 2 cias. de mosqueters de Saxe-Meiningen (360) i una cia. de voltiguers de Saxe-Coburg (200)

3r. batalló: amb 5 cias. de caçadors de Saxe-Weimar (600) i una cia. de caçadors de Saxe-Hildburghausen (200)

5è. regiment de **Anhalt-Lippe**

1r. batalló: amb 6 cias de Lippe (720)

2n. batalló: amb 4 cias. de Anhalt (600)

3r. batalló: amb 3 cias. de Lippe (360)

6è. regiment de **Schwarzburg, Reuss i Waldeck**

1r. batalló: amb 6 cias. de Schwarzburg (720)

2n. batalló: amb 3 cias. de Reuss (360) i 3 cias. de Waldeck (360)

De totes aquestes tropes europees incorporades el setè Cos i més tard a l'exèrcit de Catalunya, en l'estat de forces del 16 de juny de 1813 solament hi trobem:

En el Districte de Girona, sota el comandament del general Nogués i formant part de la brigada Petit el Regiment de **Würzburg** amb un batalló.

En el Districte de Barcelona, sota el comandament del general M.Mathieu , el 1er. de **Nassau** amb 2 batallons.

I en la guarnició de Tarragona, general Bertoletti, el 7è. de línia italià.

La resta foren transferides a la Gran Armée per participar a la campanya de Rússia (1812).

També, i formant part de L'**EXÈRCIT D'ARAGÓ** (Armée d'Aragon) del general Lluís Gabriel **Suchet** que entraren a Catalunya el 4 d'abril de 1810, participant en els setges de Lleida, Tortosa i Tarragona, hi trobem:

Del **Gran Ducat de Varsòvia** (polonesos)

En la 1ª divisió del general Musnier i formant part de la brigada Paris, el 1er. regiment d'infanteria de la **legió del Vistula** amb dos batallons.

² Denominació del 7è Cos després del decret imperial de 8 de febrer de 1810.

I en la 2ª divisió del general Habert i formant part de la brigada Vergés, el 3r. regiment d'infanteria de la **legió del Vistula** amb un batalló. En l'estat de forces de l'Exèrcit d'Aragó, del 15 de gener de 1812 en la 2ª divisió del general Harispe, de guarnició a Tarragona i al fort de Sant Felip (Coll de Balaguer), també trobem aquest regiment amb dos batallons, sota el comandament del major Schlzowicz

En el setge de Tarragona i formant part de la 1ª divisió del Harispe hi trobem una brigada italiana amb 8 batallons d'infanteria, que al dia d'avui encara no tinc identificats.

Fins aquí tota la informació que dispenso sobre la presència a Catalunya de tropes no franceses integrades en l'exèrcit imperial. Això vol dir que aquest petit estudi pot ser ampliat o modificat a la vista de noves informacions.

La seva participació en les accions bèl·liques pot ser interessant de conèixer, i sobre tot quants d'aquest italians, napolitans, toscans, suïssos, alemanys i polonesos estan enterrats en terres catalanes per intentar, voluntaris o a la força, el gran somni de Napoleó de fer els Estats Units d'Europa amb Catalunya inclosa.

Arenys de Munt, octubre 2006

Gustau Adzerias i Causi